

Aholi va tadbirkorlar tomonidan tez-tez beriladigan savollarga javoblar (FAQ)

1. Savol: Qaysi faoliyat turlari Davlat ekologik ekspertizasidan o'tkaziladi?

Javob: Davlat ekologik ekspertizasi quyidagi obyektlarga nisbatan o'tkaziladi:

- davlat dasturlari, konsepsiyalari hamda iqtisodiy va ijtimoiy sohalarni rivojlantirish sxemalari loyihalari;
- barcha turdagi qurilishlar uchun yer uchastkalarini ajratish materiallari;
- loyihaoldi va loyiha hujjatlari;
- tabiiy resurslardan foydalanish bilan bog'liq normativ-texnik va uslubiy hujjatlar loyihalari;
- texnika, texnologiya, materiallar, moddalar va mahsulotlarning yangi turlarini yaratishga doir hujjatlar;
- atrof-muhit va fuqarolar salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi ishlab turgan korxonalar va boshqa obyektlar;
- ekologik xavf tug'dirishi mumkin bo'lgan xo'jalik va boshqa faoliyat turlari hamda shaharsozlik hujjatlari.

2. Savol: Davlat ekologik ekspertizasi xulosasi qanday tartibda olinadi?

Javob: Davlat ekologik ekspertizasini o'tkazish muddati odatda **30 kundan oshmaydi**. Obyekt murakkabligiga qarab ushbu muddat vakolatli organ rahbari tomonidan **ko'pi bilan 2 oygacha** uzaytirilishi mumkin.

Ekspertiza natijasida xulosa beriladi va unda loyihani amalga oshirish **mumkin yoki mumkin emasligi** ko'rsatiladi.

Muhim jihatlar:

- Ijobiy xulosa bo'lmasdan turib loyiha moliyalashtirilishi va amalga oshirilishi taqiqlanadi.
- Salbiy xulosa berilganda buyurtmachi kamchiliklarni bartaraf etib hujjatlarni qayta taqdim etishi yoki faoliyatdan voz kechishi lozim.
- Davlat ekologik ekspertizasi xulosasi berilgan kundan boshlab **3 yil davomida amal qiladi**.

3. Savol: Faoliyat turini Davlat ekologik ekspertizasidan o'tkazish uchun to'lov qanday amalga oshiriladi?

Javob: To'lov miqdori obyektning atrof-muhitga ta'sir ko'rsatish toifasiga qarab belgilanadi:

- **I toifa (yuqori xavfli)** — BHMning 25 baravari;
- **II toifa (o'rtacha xavfli)** — BHMning 15 baravari;
- **III toifa (past xavfli)** — BHMning 7,5 baravari;
- **IV toifa (mahalliy ta'sir)** — BHMning 0,5 baravari.

Qo'shimcha ravishda:

- Normativ-texnik hujjatlar uchun to'lov tegishli toifa bo'yicha belgilangan to'lovning **30 foizini** tashkil etadi.
- Yangi texnika va texnologiyalar bo'yicha hujjatlar uchun — **BHMning 30 baravari**.
- 50 mingdan ortiq aholi istiqomat qilishi rejalashtirilgan obyektlar va ayrim hududiy materiallar uchun — **BHMning 70 baravari**.
- 50 ming va undan kam aholi uchun mo'ljallangan shaharsozlik hujjatlari uchun — **BHMning 25 baravari**.

Davlat ekologik ekspertizasi uchun to'lov vakolatli banklar orqali, jumladan **elektron to'lov tizimlari** yordamida amalga oshiriladi.

4. Savol: Faoliyat turining toifasini qanday aniqlash mumkin?

Javob: Faoliyat turi toifasi **Vazirlar Mahkamasining 541-son qarori** ("Atrof-muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida") asosida aniqlanadi.

Unga ko'ra faoliyatlar quyidagi toifalarga ajratiladi:

- **I toifa** — yuqori xavfli;
- **II toifa** — o'rtacha xavfli;
- **III toifa** — past xavfli;
- **IV toifa** — mahalliy ta'sir ko'rsatuvchi.

Faoliyat turi tegishli ro'yxat asosida belgilanadi.

5. Savol: Davlat ekologik ekspertizasi xulosasining amal qilish muddati qancha?

Javob:

- Atrof-muhitga ta'sirni baholash bo'yicha xulosa — **3 yil**;
- Ekologik normativlar loyihalari bo'yicha xulosa — **5 yil** muddatga beriladi.

Qayta ishlangan materiallarni ko'rib chiqish muddati:

- **I toifa** — 10 kalendar kungacha;
- **II toifa** — 7 kalendar kungacha;
- **III toifa** — 5 kalendar kungacha;
- **IV toifa** — 3 kalendar kungacha.

6. Savol: Davlat ekologik ekspertizadan o'tkazish uchun qanday hujjatlar taqdim etiladi?

Javob: Buyurtmachi quyidagi hujjatlarni taqdim etadi:

- atrof-muhitga ta'sir ko'rsatilishi to'g'risidagi bayonot loyihasi;
- ekologik oqibatlar to'g'risidagi bayonot;
- qonunchilikda nazarda tutilgan hollarda atrof-muhitga ta'sirni baholash materiallari.

7. Savol: Jamoatchilik eshituvi nima va qanday amalga oshiriladi?

Javob: Jamoatchilik eshituvi (jamoat ekologik ekspertizasi) nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolar tashabbusi bilan ekologik asoslanishi talab etiladigan har qanday faoliyat yuzasidan o'tkazilishi mumkin.

Asosiy qoidalar:

- Jamoat ekologik ekspertizasini o'tkazishga to'sqinlik qilish taqiqlanadi.
- U davlat ekologik ekspertizadan qat'i nazar o'tkazilishi mumkin.
- Jamoat ekologik ekspertizasi xulosasi **tavsiya xususiyatiga ega**.

Eslatma: Mazkur javoblar amaldagi ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi qonunchilik hujjatlari asosida tayyorlangan. Qonunchilikka o'zgartirishlar kiritilgan taqdirda talablar ham yangilanishi mumkin.